

City of Amsterdam

Bouwen aan Creatieve Coalities in Metropool Amsterdam

Aanbevelingsbrief

BAVO

Gideon Boie en Matthias Pauwels

www.bavo.biz

26 september 2009

Centrale ambitie

- Metropool Amsterdam
- 2040

- Verzekeren permanente groei in welvaart
- Activeren van alle individuen, bedrijven en krachtbronnen
- Druppel effect naar achterland

Kunstenaarsparticipatie

- Partnerschappen uitbouwen tussen publieke en private partijen en kunstsector
- Behoud van artistieke autonomie

Twée Pijlers

- Creatieve coalities
- Artistieke discipline

Nut

- Fundament voor kunstsector
- Richtlijn voor partners

Achtergrond

- Slechte ervaring met integraal denken
 - Randstad
- Intraregionale concurrentie
 - Rotterdam >< Amsterdam >< Den Haag
- Boedelscheiding
 - Zuidvleugel (Rotterdam-Den Haag), 'Noordvleugel' (Amsterdam)

Zuidvleugel

- Multipolaire regio
 - Rotterdam, Den Haag, Drechtsteden (Dordrecht)
- Uitwisselen sterktes en zwaktes
 - Wereldhaven, wereldstad van vrede, transport en wonen

Metropool Amsterdam

- Amsterdam als hoofdspeler 'Noordvleugel'
- Benutten centrumfunctie
- Historische voorsprong
- Geen concurrentie
- Achterland surft mee

Opportunities

- Financiële sector
 - Zuidas
- Toerisme
 - Grachtengordel, Van Gogh, soft drugs
- Rijke geschiedenis
 - VOC
- Creativiteit
 - Kunst, design, broedplaatsen/vrijstaten
- Amsterdammers
 - Vrijzinnig, tolerant, homo

Bedreigingen

- Financiële crisis, krimp in alle sectoren
- Onwil omliggende steden
- Concurrentie met London, Parijs, New York, Tokyo
- Artistieke autonomie
- NIMBY

Antwoorden

- Prikkelend vestigingsklimaat
- Nieuwe trekkers en spreiding events
- Gouden Eeuw (VOC)
- Synergie broedplaatsen/vrijstaten en bedrijfsleven
- Sterke identificatie (I Amsterdam)

Meerwaarde kunst

- Economische motor
- Emancipatiemachine
- Voedingsbodem duurzame ontwikkeling
- Zelforganisatie en zelfexploitatie (idealisme)

Dringend

- Aannemen centrale ambitie en doelstellingen
- Discussie over uitvoeringsmodaliteiten
- Bepalen instrumenten en strategieën
- Ruimte voor spontane en ongedwongen bijdrage

Twée Pijlers

- Creatieve coalities
- Artistieke discipline

Creatieve Coalities

- Einde aan antagonistische visie op de samenleving
- Einde belangen bevredigen over de rug van de ander
- Einde interpassieve sociale verhouding

- Vruchtbare samenwerking burger, overheid, markt

Artistieke kijk

- Stad als uitgebreid vlechtwerk van krachten en actoren
- Op zoek naar synergie en maximaal rendement
- Onderscheiden dynamische werkingsniveau's
- Verschillende expertises, capaciteiten of belangen
- Spontaan en gezamenlijk streven naar democratische win-win

Resultaat

- Uiteenvallen van onwerkbaar abstracties
 - ‘De’ staat, ‘de’ markt, ‘het’ volk
- Samenvallen van krachten en actoren
 - Lokale en tijdelijke kortsluitingen
- Gevoel van eenheid en betrokkenheid
 - Straat, buurt, wijk, stad, regio, ...
- Spontane arbeidsverdeling
 - Trekkers, volgers

Uitgangspunt

- Creatieve coalitie is beste garantie op hoogste maatschappelijke winst
- Creatieve Coalitie verankert deze winst in particuliere belangen van betrokken actoren

Artistieke discipline

- Creatieve coalities zijn niet vanzelfsprekend
- Confrontatie met groot wantrouwen onder burgers
- Bevoogdende houding overheid en markt

- Flankerende disciplinering van betrokken partijen
doorheen spontane artistieke participatie

Voorbeeldfunctie (1)

- Open source, co-productie, broedplaatsen, ...
- Open samenwerking in functie van kunstproductie
 - Vroeger: galleries, mecenas, consument, ...
 - Nu: overheden, semi-publieke instellingen, marktpartijen, middenveldorganisaties

Voorbeeldfunctie (2)

- Openheid voor nieuwe opportuniteiten
 - Nieuwe media, context, platform, doelgroepen, opdrachtgevers, ...
- Creatie van vertrouwensklimaat
- Opzetten interactief platform
- Niet-oppositionele omgang met vroegere tegenstanders

- Cf. 'Kunst in openbare ruimte', 'relationele kunst', ...

Uitdaging

- **Formeren van creatieve coalities**
 - Samenbrengen van actoren rond specifieke projecten
 - Aftasten van wederzijdse kennis, capaciteiten en verlangens
 - Duurzaam verankeren van project in individuele belangen
 - Betrokkenheid genereren door afstemmen creatief kapitaal
- **Activeren van creatieve coalities**
 - Wegwerken van weerstand (historisch wantrouwen, bevoogdende houding)

Belangrijk

- Kunstenaars vormen vaak zelf het grootste obstakel in de spontane productie van artistieke meerwaarde binnen de Metropool Amsterdam

Artistieke weerstand

- Vasthouden aan autonomie van kunst
- Behoefte aan zelfexpressie
- Passie om te opereren in de marge van de samenleving
- Politieke voorkeur

Best practice

- Red Ligt Art
- Unieke voorgeschiedenis
 - Opwaarderen rosse buurt en benutten peeskamers
- Historisch precedent
 - Marina Abramovic toonde relatie prostitutie en kunst
- Internationale aandacht
- Leermoment voor Amsterdamse kunstenaars

Voordelen

- Kunstenaar uit de kast lokken
- Zichtbare plek in de stad (peeskamers)
- Blootstellen aan dagelijkse straatleven in Amsterdam
- Verleiden van nieuw publiek
- Verbreding potentiële opdrachtgevers (publiek > markt)
- Zelforganisatie en zelfondernemerschap

Leermoment

- Creatieve Coalities bouwen publiek private partnerschappen rond kunst
- Creatieve coalities benutten het spontane, autonome karakter van kunst
- Een autonome kunstpraktijk staat niet haaks op de centrale ambitie Metropool Amsterdam
 - Moebius band